

Enhjørningen ved Ostenfeldtanlægget

I slutningen af 1500-tallet stod det tilbageværende af Sortebrødre-klosteret i anlægget hvor Ostenfeldt Stiftelsen er i dag. Enken Birgitte Gøje satte herregården i stand, hun boede her fra 1572 til sin død to år senere. Heldigt var det, at der kunne hentes det fineste, reneste vand fra en kilde i haven.

Enhjørningen fremstilles typisk som en smuk hvid hest, med to horn snoet sammen til et i panden, klove i stedet for hove, en løvehale og evt. et gedeskæg. Enhjørningens horn har den fantastiske egenskab at det renser vand. Enhjørningen er meget sky, og kan kun lokkes frem af en uskyldig pige ren af hjertet, dvs. en jomfru, og var derfor næsten umulig at indfange. I middelalderen blev enhjørningen gerne afbilledet i øjeblikket, hvor den lægger sit hoved på pigens skød. Pigen var Maria, og enhjørningen blev et symbol på Jesus og den jomfruelige undfangelse.

Forestillingen om **jagten på enhjørningen** tog form, og hvis det er starten af historien, ses slutningen i en anden jagtscene, hvor et fornemt jagtselskab fanger enhjørningen ved en springvand og dræber den, som Jesus blev dræbt. Ved Reformationen blev meget af den tidligere symbolik i kirken anset for at være "overtro", og også i den katolske kirke i 1563, blev brugen af enhjørninger som symbol for Jesus stoppet.

Men derfor troede folk stadig på at der fandtes enhjørninger, og at hornet havde ganske særlige evner, også som lægemiddel. Hornet kunne i pulverform bruges i medicin, der var virksomt mod høj feber, mæslinger, kopper og **pest**. I Birgitte Gøjes tid fandtes en stor urtehave på herregården og under hendes vejledning blev bl.a. fremstillet helbredende mixturer og salver, og akvavit som brugtes som medicin! Hun var i tæt kontakt med prinsesse Anne i Tyskland, som var meget interesseret i apotekervæsenet. Hun fremstillede medicin, også med den ekstremt dyre ingrediens enhjørninghorn. De byttede medikamenter og opskrifter, så muligheden forligger at Anne sendte en portion til sin syge veninde i Næstved.

I starten af 1600-tallet var borgmester Engel Postfeldt og hustruen Ellene Svendsdatter spidsborgere i Næstved. Engel og Elene var ikke adelige, men havde som velhavende borgerlige hver deres bomærke. Og det er her, at de nok kunne have ønsket sig at symbolerne var mere end bare billeder, at de havde kræfterne af det de repræsenterede. For Elenes bomærke består af to enhjørninger der drikker vand fra et springvand. Enhjørninger der gør at forgiftet vand bliver rent, og hvis horn i medicin helbreder for pesten.

1602 var et forfærdeligt år for parret. Pesten ramte Næstved og 590 Næstvedborgere, 1 ud af hver 6, døde. Postfeldtfamilien mistede 4 af deres børn Anne 16 år, Regitze 19, Birgitte 15 og Tønne 10, i løbet af knap tre måneder. De havde penge nok, og de har helt sikkert købt og givet børnene den bedste medicin der var at skaffe i Næstved, men det var ikke nok til at redde børnenes liv. Børnene blev begravet i Sct. Mortens kirke, med en meget flot gravsten – en ligsten, hvor børnenes figurer er skåret ud i relief, og med moderens bomærke med de to enhjørninger.

Selv om enhjørningen ikke længere blev brugt som symbol for Jesus, blev den stadig set som en fantastisk skabning i Guds have. I 1649 fik Sct. Peders kirke et flot messing dåbsfad med springende figurer som pynt, blandt dem en enhjørning.

Næstved fik sin først apoteker i 1640-erne, Christoffer Mutt. Han solgte medicin, krydderier, vin, tørret frugt og slik. Nogle hængte en enhjørningfigur som apoteker-symbol udenfor deres butik. I dag

har vi et Løve- og et Svane-apotek, forhåbentlig uden at der er blandet dele af disse, eller enhjørningehorn i medicinen. Dog vides at troen på at noget er virksomt i nogle tilfælde kan udvirke "mirakler".

En enhjørning, med vinger som de tit ses med i dag, holder til ved sygehuset. Den ser noget urolig ud, de er jo meget sky dyr, og her er meget trafik.

Enhjørningen ville nok føle sig mere tilpas i den flotte have med medicinske urter, og det friske kildevand ved Ostenfeldtanlægget.

